

НАЦІОНАЛЬНІ ВИТОКИ ТВОРЧОСТІ ВІТАЛІЯ ГУБЕНКА

Микола Дьомін
мистець, член Спілки
художників України,
м. Київ

Віталій Губенко – визнаний майстер станкової графіки та ілюстрації. Останнім часом він успішно працює і в техніці олійного малярства у жанрі пейзажу. Творчість художника органічно закорінена у світ української природи, народної казки.

Художній світогляд Губенка як творчої особистості почав формуватися з дитячих років на Полтавщині. Майбутній художник народився 17 червня 1933 р. в родині сільського коваля на хуторі Вовковому біля Миргорода. Дитинство минуло неподалік на хуторі Тригубиця. Тяжіння мистця до фольклору і художньої творчості починалося біля родинного домашнього вогнища. Згодом В. Губенко закінчив Миргородський керамічний технікум. Тут він зустрівся з відомим художником, теоретиком мистецтва **Миколою Писанком**, який став його першим учителем і мудрим наставником на подальшому творчому шляху. 1969 року В. Губенко закінчив факультет станкової графіки в Київському державному художньому інституті. У 1966 році ще студентом 3-го курсу вперше брав участь у республіканській молодіжній художній виставці. Дипломна робота Губенка «Григорій Сковорода», яка складається з 4-х аркушів, застала таланти молодого художника. Ця серія експонувалася і на 4-й Всесоюзній виставці естампа 1969 року у Вільнюсі, репродуковувалася у періодиці, зокрема у фаховому журналі «Творчество», в «Літературній Україні», а до 275-річного ювілею **Григорія Сковороди** у цій газеті був репродукований титульний аркуш серії.

У подальшій роботі В. Губенко постійно звертається до образу і творчості **Г. Сковороди**: створює ілюстрації до його філософських діалогів й «Саду божественних пісень», виданих у серії «Шкільна бібліотека» у видавництві «Дніпро» до 250-річного ювілею мандрівного філософа.

Провідне місце у творчості В. Губенка займають ілюстрації до казок – як українських, так і народів світу. На початку 1970-х рр. у видавництві «Мистецтво» були видані набори кольорових листівок з ілюстраціями до казок «Коза-Дерева», «Цап та Баран», була створена серія «Котигорошко». У 70-х роки минулого століття з'являються цикли станкових ліногравюр художника за мотивами українських народних казок «Курочка ряба», «Колосок», «Вовк і козенята», «Котик і Півник», «Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат» та ін. У результаті незаперечного суспільного визнання творчих зусиль автора і його творчого доробку в 1978 році В. Губенко став членом Спілки художників України.

На початку 1980-х років у творчості В. Губенка простежується інший підхід до вирішення художнього образу і трактування людських характерів – героїко-патріотичний. Він виконує роботу «Ілля Муромець» за мотивами давньоруських билин, розширює тематику творів і звертається до казок світу. Художник ілюструє казки **О. Пушкіна**, **Л. Толстого**, **Д. Маміна-Сибіряка**, **Х.К. Андерсена**, братів **Грім**. У цей період мистець працює і в царині української казки. Він ілюструє казки «Ріпка», «Рукавичка», «Колобок», «Кіт, Кріт, Курочка і Лисичка», «Казка про сімох братів-гайворонів», «Диво камінної гори» та ін.

Значне місце у творчості В. Губенка займає портретний жанр. Тут він використовує різноманітні графічні техніки: олівець, перо, акварель, офорт, літографію. Конструктивно виразний, досконалий за технікою виконання портрет **Григорія Сковороди** до вибраних його творів. До 200-річного ювілею **Людвіга ван Бетховена** художник створив плакат, котрий експонувався на Всесоюзній художній виставці плаката у Вільнюсі та на кількох республіканських

Віталій Губенко

виставках. В. Губенко – автор портретів письменників, артистів, портретів батька, матері, автопортретів. Подекуди художник вводить у композицію портрета допоміжні аксесуари, що дає можливість розкрити психологічні особливості характеру людини.

У 1990-х роках В. Губенко звертається до живопису. В цей час він працює у техніці акварелі та олійного малярства в жанрі пейзажу. У цих творах автор передає настрій душі людини в різні пори року, звертаючи увагу глядача на мальовничу природу України.

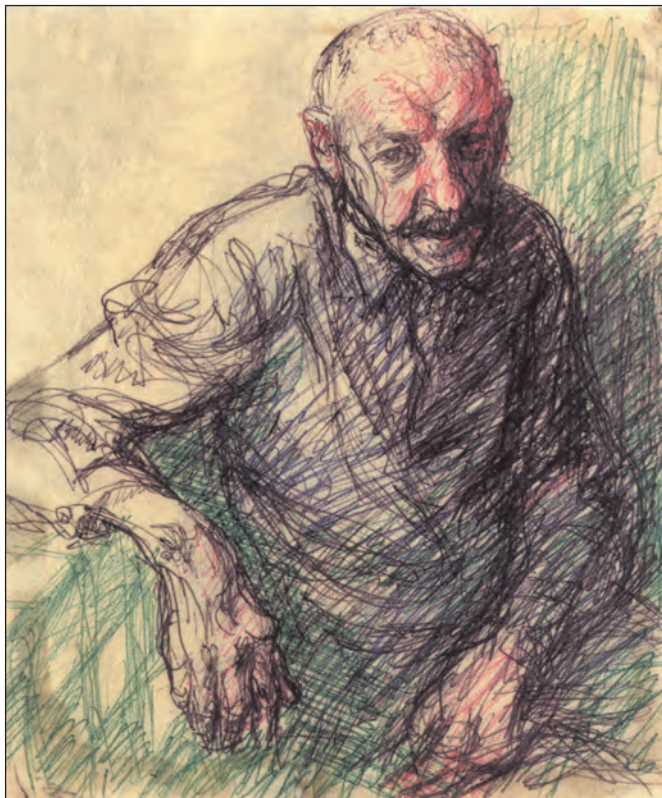
Творчість Віталія Платоновича високо цінують колеги по мистецькому цеху. Ось як вони відгукуються про художника.

Вуличка в Дарниці; акварель

Українська народна казка «Колосок»; кольорова ліногравюра

Портрет
матері;
олівець

Портрет батька;
кольорова
кулькова
ручка

Портрет
письменника
Олекси Мусієнка;
літографія,
асфальт

«Світ ловив мене, але не спіймав».
Із серії літографій «Григорій Сковорода»

Родина обідає; гравюра

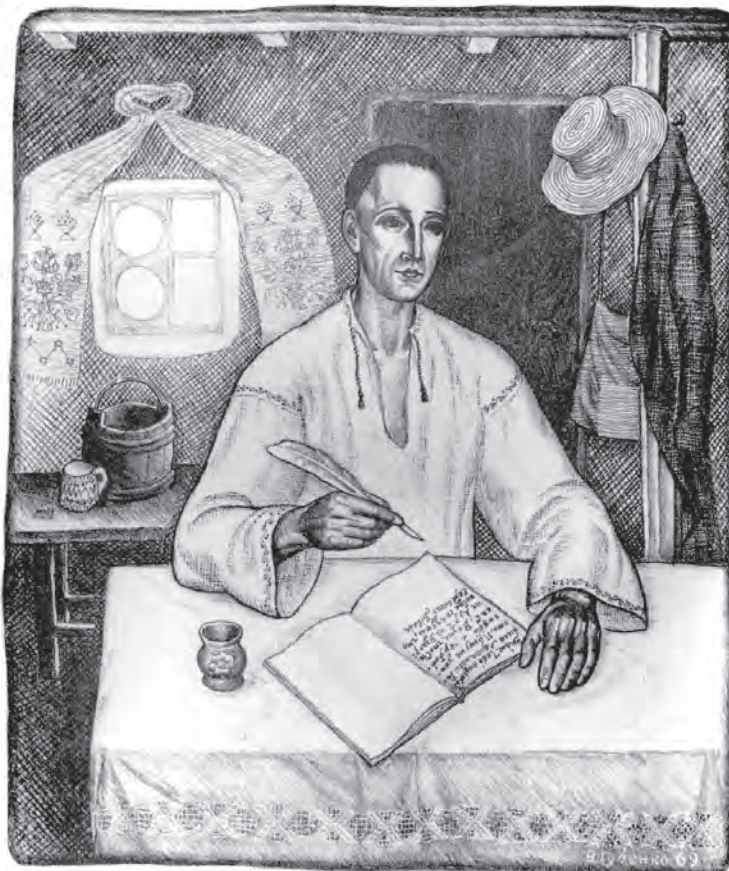

Максим Рильський, Павло Тичина, Володимир Сосюра;
літографія

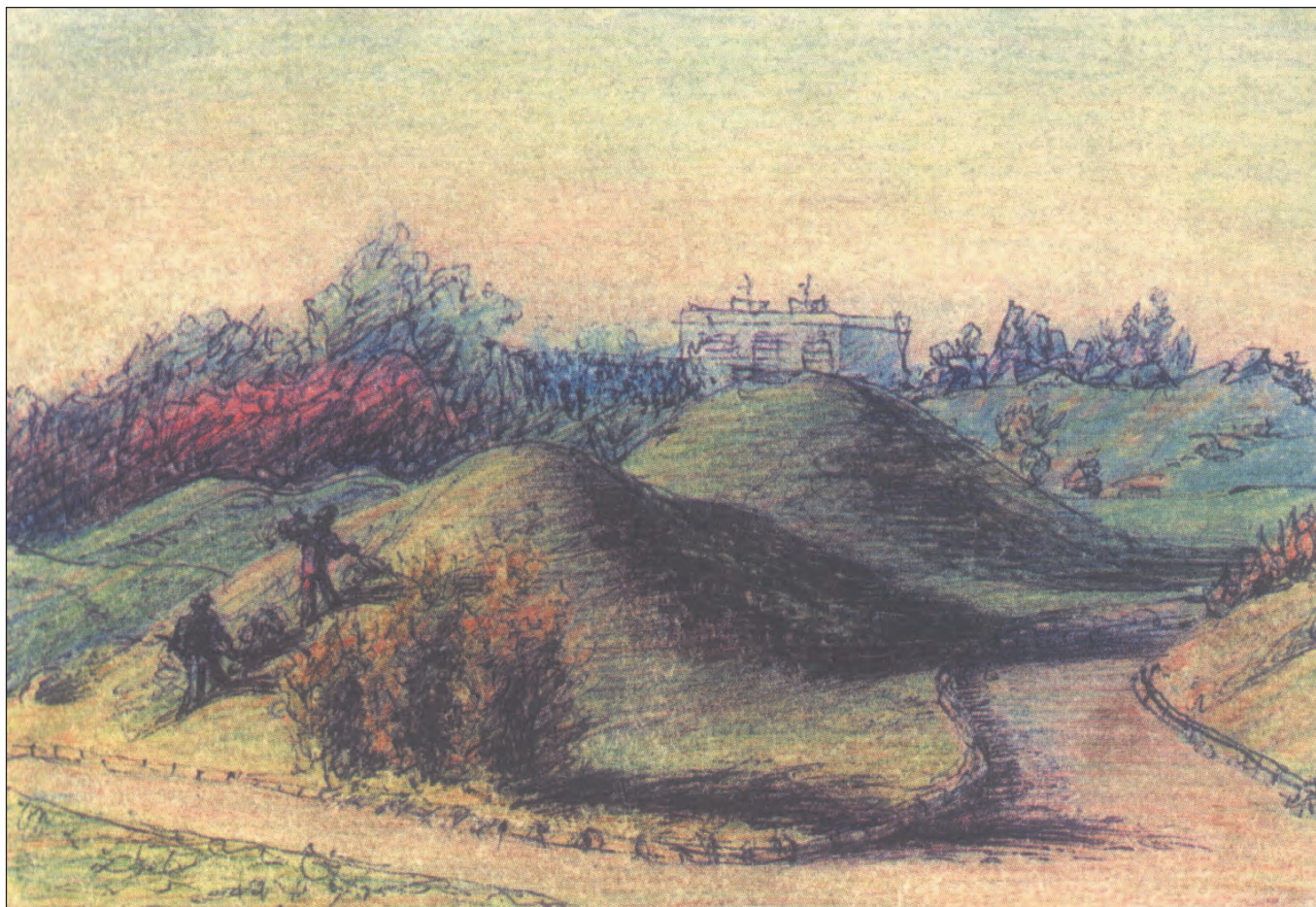
Народний художник, член-кореспондент Академії мистецтв України **Василь Перевальський**: «Віталій Губенко – передусім унікальний художник-казкар. У кожному новому творі він дивує нас індивідуальним проникненням у світ казки, майстерним втіленням магії народної образності, гармонійністю колориту при граничній ощадливості художніх засобів. Це робить його естампи цікавими як для дітей, так і для витончених шанувальників мистецтва. Поява на початку 70-х років його казок-ілюстрацій стала помітним явищем в українській графіці. На сьогодні його потенціальні можливості ще далеко не вичерпані, а заслуги перед національною культурою, на жаль, не поціновані».

Лауреат державної премії ім. Тараса Шевченка, народний художник України, академік **Микола Стороженко**: «Віталій Губенко, без сумніву, – визначний майстер. Форма і пластика його графічного аркуша вміло окультурені досконалим володінням матеріалом, а засоби образотворчого мистецтва дивовтілюють його художній образ. Творчість для дітей потребує, крім майстерності, ще й витонченого духовного світу автора. Цими якостями наділений Губенко».

Лауреат державної премії ім. Т. Шевченка, народний художник України, академік **Георгій Якутович**: «Багато художників вдавалися до ілюстрування казки, але мало кому дано справжнє таємниче і на диво просте в своїй чарівно-наївній основі відчуття світу казки. Такий рідкісний талант має Губенко. Своєрідне бачення цільної та узагальненої форми,

«Сільський спокій».
Із серії літографій «Григорій Сковорода»

В ботанічному саду; мішана техніка

Українська народна казка «Котик і Півник»;
кольорова ліногравюра

Українська народна казка
«Кіт, Кріт, Курочка та Лисичка»; гуаш

Українська народна казка
«Солом'яний бичок»; акварель

Казка Д. Маміна-Сибіряка «Хоробрий Заєць»;
кольорова ліногравюра

Українська народна казка
«Про сімох братів-гайворонів і їхню сестру»;
акварель

Українська народна казка «Липка»; акварель

Джордано Бруно;
кольорова
ліногравюра

яскраво насичений і разом з тим вишукано гармонійний колорит, велична простота, поєднана з м'яким гумором, свідчать про високу майстерність художника, який вільно виражає своє глибинне та підсвідоме сприймання світу».

На хвилі емоційного ствердження творчого доробку художника колегами по мистецькому цеху та визнання у суспільстві 2006 року Головне управління культури і мистецтв виконавчого органу Київської міської ради

Українська народна казка «Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат»; кольорова ліногравюра

Російська народна казка «Вовк і козенята»;
кольорова ліногравюра

Українська народна казка «Котигоршко»; гуаш

(Київської міської державної адміністрації) профінансувало видання каталогу творів талановитого майстра різця і пензля.

Твори Віталія Губенка зберігаються в музеях Києва, Львова, Полтави, Луцька, Миргорода, в музеї Григорія Сковороди у Переяславі-Хмельницькому, в Українському музеї в Нью-Йорку, в приватних колекціях в Україні та за кордоном.

Ілюстрації майстра до казок мали значний вплив на мистецтво ілюстрації української народної казки – вони стали класичним надбанням національного мистецтва України.

ISSN-18197329. Світогляд, 2019, №1 (75)

Садина Анатолія Шафаренка
в селі Германівка; олія, картон

Казка братів Грім «Червона шапочка»;
кольорова ліногравюра

У Віталія Губенка було ще одне покликання – закохання у художнє слово. Цю любов він всотав з молоком матері. Його сонети друкувалися в «Літературній Україні» за вересень 2002 року, в журналі «Вітчизна» 2004 року (№ 7–8), 2017 р. (№ 7–8) в антології «Радосинь» 2004 р. та ін. У Києві 2013 р. вийшла друком збірка Віталія Губенка «Сонети» з передмовою Петра Засенка.

P.S. На жаль, 20 січня 2018 року, не доживши 5 місяців до свого 85-річчя, Віталій Губенко пішов з життя. Нехай за творчість в ім'я процвітання України йому буде вічна пам'ять нащадків. ■